

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Rea Ferdinand (József főherceg-ut.) 2. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotáció nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ARA 5 LEJ

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. Ezves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 204. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1931. szeptember 9

Atok, vagy áldás

A belpolitikai élet letagadhatatlan eseménye I. Ducának, a liberális-párt vezérének nyilatkozata.

Ebből arra lehet következtetni, hogy a liberális vezérnek kész terve van, amelyről azonban egyelőre nem nyilatkozik, bár a liberálisok hajlandók az ország kormányzását átvenni.

A kormány ezzel szemben további terveket készít a kormányzásra s egyben készül a romániai sajtó megfékezésére, illetve elhallgattatására, amelyre vonatkozólag Pop Valér erdélyi miniszter úgy nyilatkozott, hogy munkája átkos, de áldásos is. Lehet, hogy az őszi ülésszakon előveszik az új sajtótörvényt, amelynek pontjai általános tiltakozást váltottak ki már annakidején.

Bucurestiből jelentik: Duca, a liberális-párt elnöke visszaérkezett a fővárosba két héttel tartó besszarábiai utjáról és nyilatkozott a sajtó képviselőinek. A besszarábiai helyzetről Duca kijelentette, hogy az igen súlyos és hogy sürgős radikális intézkedésekre van szükség. Duca tapasztalatairól részletesen be fog számolni a királynak, aki előtt már a közel napokban kihallgatáson jelenik meg. A sajtónak egyébként kijelentette Duca, hogy a liberális-pártnak pontosan kidolgozott programja van a legégetőbb gazdasági és pénzügyi problémák orvoslására.

— A helyzet olyan — mondotta Duca — hogy semmiesetre sem szabad halogatni a rendcsinálás elengedhetetlenül fontos munkálatait. *Elsősorban is hosszulejárati kölcsönre van szükség alacsony kamattal mellett.* Másrészt pedig bizalmat kell kelteni a külföldi tőkében, hogy aggodalom nélkül jöhessen be az országba. Meggyőződésem, hogy *szükség esetén az alkotmányt is módosítani kell a cél érdekében.* A liberális-párt a király hívására bármikor hajlandó a kormányzással járó nagy felelősséget magára vállalni az ország érdekében.

Duca nem nyilatkozott részletesebben arról, hogy mit ért az alkotmány módosítása alatt és hogy az ország alaptörvényének mely paragrafusait kívánja megváltoztatni.

A kormány közeli lemondásáról szóló híreket egyébként erélyesen megcáfolta Pop Valér erdélyi miniszter, aki kolozsvári útja során fogadta a sajtó képviselőit. Az erdélyi miniszter élesen elítélte a kormány ellen megismétlődő támadásokat, amelyek csak arra szolgálnak, hogy megnehezítsék a kormány amúgy is nehéz munkáját. Pop Valér egyébként kijelentette, hogy a mezőgazdasági hitelek rendezésére vonatkozó előmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy *a kormány októberben feltétlenül meg fogja kezdeni a parasztdósságok rendezését és ezt a munkát egy-két hónap alatt mindenki meglegedésére le fogja bonvolítani.*

— A sajtó sokszor közöl rémhíreket — folytatta nyilatkozatát a miniszter — és politikát kever gazdasági és pénzügyi kérdésekbe. Egyes lapok tendenciózus híreket közölnek, amelyek a vészir jellegével bírnak. A kormány elhatározta, hogy *a sajtó téktelen visszaéléseit lehetetlenné fogja tenni és a sajtót megrendszabályozza.* A kormány nem fordul elsősorban a kisebbségi sajtó ellen, hanem mindazon sajtóorganumok ellen, amelyek akár kisebbségek, akár román nyelvűek, de megakadályozzák a kormányt a normális helyzet visszaállítását célzó munkájában.

Végül is a miniszter arra kérte a sajtó képviselőit, hogy ne egyes politikai pártok szemlivelégén át, hanem az országos érdekek szemelőtt tartásával tekintsék az eseményeket és *támogassák a kormányt nehéz munkájában, mert a sajtó munkája lehet átkos, de lehet áldásos is.*

Bratianu György feloszlatja pártját

Visszalép a liberális pártba — Megtörtént a közeledés a család és Bratianu György között — Triumvirátus a liberális párt élén — Az állam bevételei csökkenést mutatnak

Az új költségvetést 13 milliárddal redukálják

Bucurestiből jelentik: Politikai körökben feltűnést keltő hír terjedt el. Eszerint Bratianu György és a családja között közeledés mutatkozik, amelynek kibékülés, illetve az a célja, hogy Bratianu György feloszlatja pártját és visszalép a liberális-pártba, ahonnan tavaly nyáron, a király hazaérkezésekor lépett ki. A tervek szerint a liberális-pártot egy triumvirátus vezetére tovább, amelynek tagjai Bratianu Dinu és György, továbbá Duca lennének, az elnöke pedig Bratianu Dinu. Az Adeverul értesülése szerint a tárgyalások optimisztikus mederben haladnak előre, de a lap mégse tartja valószínűnek a sikerét.

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul Scru-

tator tollából ma cikket közöl, amelyet a neves publicista a költségvetésről ír.

— Közeledik az az idő, amikor a költségvetés a parlament elé kerül — írja többek között — és bevallhatjuk, a helyzet nem a legrosszabb. Az előadó valószínűleg ezuttal is Corteanu lesz, akinek állásportja a pénzügy-miniszterrel megegyezik abban, hogy a 38 milliárdos költségvetést le kell szorítani 25 milliárdra. Ez a 13 milliárdos redukció olyan óneráció, amely az eleven husba vág. Az állam bevételei e hónapban is apadó tendenciát mutattak, holott éppen ez a hónap bizonyult mindig a legjobban jövedelmező hónapok egyikeként.

Bemutatkozott Macdonald új kormánya

A miniszterelnök felolvasta a királyi kéziratot — A munkanélküli segélyt nem csökkentik — A konzervatívok kilépnek a koalícióból

Októberben új választások várhatók Angliában

Londonból jelentik: A munkáspárt teljes felkészültséggel vonult fel a parlament ma esti megnyitására. Ennek a felvonulásnak háttérében Henderson áll, aki felszólította a volt munkáskormány valamennyi tagját, hogy jelenjen meg feltétlenül a megnyitó ülésen, mert ezen mutatkozott be Macdonald új kormánya. A miniszterelnök mindenekelőtt a királyi kéziratot olvasta fel, amelyben az uralkodó üdvözli a parlamentet és ismerteti az új kormány célját és annak takarékosági programját. Macdonald után Henderson beszélt, aki kifejtette, hogy a munkáspárti kormány nem tehetette meg

azt, hogy megnyirbálja a munkás jogait. A munkáspárt most az ellenzékben továbbra is küzdeni fog annak érdekében, hogy ne csökkentsék a munkanélküli segélyt és hogy az állami bevételek fokozása érdekében a jövedelmi adókat szaporítsák.

Londonból jelentik: Politikai körökben mint komoly lehetőséget tárgyalják, hogy a konzervatívok kilépnek a koalícióból s új választások azonnali levezetését követelik. Ez a verzió a konzervatívok jobboldali frakciójának magatartásában nyer valószínűséget. Állítólag október második felében már megejtik a választásokat.

A német kormány diplomáciai uton lemondja Laval és Briand látogatását

Franciaország magatartása után nem szívesen látott vendégek Németországban — Bizonytalanság a fogadtatás körül

Berlinből jelentik: Egyes jobboldali lapok akciót indítottak abban az irányban, hogy a kormány diplomáciai uton mondja le Laval és Briand németországi látogatását, mert az utóbbi időkben és általában Franciaország részéről oly

sok csapás érte Németországot, hogy a német nép nem látja szívesen a látogatást. Kormánykörökben az akciót komolytalannak tartják. A Lokal Anzeiger egyébként azt írja, hogy a francia minisztereket Baden-Badenben fogják fogadni.

Serbanu dr. prefektus cáfolja

a kormányválság hírét

A politikai élet még nem indult meg, mert a politikusok távol vannak Bucurestiből — Megkezdődnek az utjavítások a megyében

Serbanu György dr., Aradmegye prefektusa, ma este érkezett haza Aradra a fővárosból. A prefektus Bucurestiben megyei ügyeket intézett el és a közlekedésügyi, valamint a munkügyi minisztériumban az aradmegyei utak megjavításának érdekében interveniált. Az utak megjavítására vonatkozólag ugyanis a megye már régen ígéretet kapott a minisztériumból, azonban ezirányban eddig vajmi kevés történt és a prefektus most a munkálatok megkezdését sürgette meg.

Az Aradi Közlöny munkatársának alkalmá volt beszélgetni Serbanu György dr.-ral, akitől megkérdeztük, hogy mi igaz azokból a válság-hirekből, amelyeket a fővárosi sajtó egy része terjeszt és, amelyek szerint a lorga-

kormány bukása, vagy jobban mondva lorgának a kabinetből való kiválása küszöbön áll. A prefektus kérdéseinkre a következőkben válaszolt:

— A kormányválságról szó sincs és az csak az ellenzéki lapok fantáziájában létezik. Bucurestiben minden a legmagyobb rendben folyik és még csak a politikai élet megéledéséről sem lehet beszélni, mivel a parlament még nem nyitotta meg kapuit és a politikusok jó része távol van a fővárostól. A kormányváltásról szóló hírek tehát nem felelnek meg a valóságnak.

Serbanu György dr. ezután még kijelentette, hogy a különböző megyei adminisztrációs ügyeket, amelyekről szóbelileg kívánt referálni a minisztériumban, sikerült elintéznie.

Briand és Curtius tanácskozása Genfben

Németország előterjesztése a teljes leszerelésre vonatkozólag — Csütörtökön véget ér a Népszövetség ülése

Genfből jelentik: A Népszövetség mai ülésén elsőnek Grandi olasz külügyminiszter szólalt fel, aki a népek együttműködéséről és a leszerelés problémájáról beszélt. Grandi után az eszt delegátus tartott beszédet, míg holnap Románia és Németország képviselője, csütörtökön pedig az angol delegátus beszél. Hír szerint a Népszövetség ülése csütörtökön már

véget is ér és azon Briand előreláthatólag nem szólal fel.

Briand egyébként ma felkereste Curtiust, akivel beható tanácskozásokat folytatott.

Németország ma tette közzé a fegyverkezési állományáról szóló jelentését, amelyet a februári leszerelési konferencia alkalmából készített el. A jelentésben Németország egyuttal előterjesztést tesz a teljes leszerelésre is.

A magyar katolikusság nagy ünnepe

Tizezrekre menő tömeg a körmenetben. Mária-Radnán Az aradiak és aradmegyeiek zarándokutja

Aradmegye és a Bánság magyar katolikussága olyan tekintélyes számban zarándokolt Kisasszony napjára Mária-Radnára, amilyenre már hosszú idő óta nem volt példa a közkedvelt kegyhely történetében. Már vasárnap délután egymás után érkeztek az egyes községek zarándok-csapatai. Hosszu kocsisorok kigyóztak végig az állomástól a Kálvária-hegyhez vezető útvonalon. Felkoszorozott, ünnepi díszű csapatok zászlókkal és feszülettel, énekelve érkeztek a Kegyetemplom elé, ahol kisebb csoportokba verődve ültök táborot. Hétfőn egész nap érkeztek gyalog, vonaton, kocsin, vagy autókön az efezusi zsinat 1500 esztendő évfordulójának ünnepeire a zarándokok, még Erdély legtávolabbi részeiből is sokan akadtak, akik a magyar katolikusság nagy ünnepén felkeresték Mária-Radnát.

Aradról szintén népes zarándoklat indult vasárnap reggel hat órakor Szabó Dániel minorita lelkész vezetésével. Körülbelül háromszáz aradi magyar hívő gyűlt össze a minoriták templomában, ahonnan a reggeli mise után zsolozsmákat énekelve indultak meg az állomás felé. Körülbelül kétszáz gyalog tettek meg a zarándokutat Mária-Radnánig, míg a többiek vonaton, igyekeztek az ünnepek színhelyére.

Az efezusi zsinat 1500 éves fordulójának emlékére rendezett fényes ünnepek hétfőn este hat órakor kezdődtek meg a Kálvária-he-

gyen álló kegytemplom előtt. Az állomásról impozáns gyertyás körmenet indult meg, mely végigvonult az egész községen és énekelve tért be a kegytemplomba. A körmenethez Pacha Ágoston püspök, aki az ünnepek szertartásait személyesen vezette a kálvária-hegyen álló keresztnél csatlakozott a papság kíséretében, majd a magyar hívek élén a kegytemplomba vonult be. A bolgárok a lourdesi Szent Szűz kápolnához, a sokárok a hegyen magasan álló Assisi-i Szent Ferenc-szoborhoz mentek, ahol Istentiszteletet és prédikációt tartottak számukra.

A kegytemplomban impozáns külsőségek között, fényes papi segédlettel, Pacha Ágoston püspök végezte az Istentisztelet szertartását. A templomot zsufolásig megtöltötték a zarándokok, akiknek legnagyobb része a templom előtti tere sorult ki és ott hallgatták a felcsendülő ünnepi énekek kiszivárgó hangjait. Végtelenül megkapó, impozáns látványt nyújtott a kivilágított Kálvária-hegy képe. Amerre a szem ellátott, ünnepi fáklyák, tüzek lobogtak és a vallásos énekek, zsolozsmák hangjai szálltak az est áhítatos csendjében. A hétfői ünnepek a késő esti órákban értek véget, amikor is a zarándokok pihenőre tértek.

Kedden reggel kilenc órai kezdettel folytatódott az ünnepek a kegytemplomban, ahol ünnepélyes nagymisét celebrált Pacha Ágoston dr. teljes papi asszisztenciával. Szent-

mise után eucharisztikus körmenet indult ki a kegytemplomból. Pacha Ágoston dr. püspök vitte az Oltári-szentséget. A püspököt a papság képviselői vették körül. Ekkor látszott csak igazán, hogy a katolikus magyarság milyen hatalmas számban képviseltette magát az efezusi ünnepeken. Tizezre lehetett becsülni a körmenetben résztvevő hívek számát, akik áhítatos szenténekeket énekelve kísérték az Oltári-szentséget. Egymás után következett Aradmegye és a Bánság falvainak katolikus magyarsága, akik a községet feltüntető táblákat, valamint koszorus lobogókat s feszületeket vittek. A körmenet a templomba tért vissza, ahol az ünnepek befejezést nyertek. Aradmegye és a Bánság magyar katolikusságának ünnepe, melyet az efezusi zsinat 1500 éves fordulójának emlékére rendezett, sokáig emlékezetes marad a megjelent nagyszámú hívek lelkében.

Megválasztották a Népszövetség alelnökeit

Mexikó felvételét tárgyalják

Londonból jelentik: A Népszövetség ismét foglalkozik Mexikónak a Népszövetség keretébe való felvételének ügyével. Emlékeztet, hogy több tagállam annakidején Mexikó felvétele ellen foglalt állást. A Népszövetség egyébként megválasztotta alelnökeit is Briand, Curtius, Sir Robert Cecil, Joshivara és a columbiai Rod Rodriguez személyében. A mai ülésen a főtitkári jelentésre került a sor és az általános vita így minden valószínűség szerint holnapra marad.

A szeszgyárosok tiltakoznak a szeszmonopólium ellen

A mezőgazdasági szindikátusok képviselői tárgyalnak a gazdasági krízis megoldásáról

Bucuresti-i tudósítónk jelenti: A mezőgazdasági szindikátusok képviselői a kormány kezdeményezésére, a napokban értekezletet tartanak a fővárosban, amikor is a válság rendezésével kapcsolatos problémák megoldásával foglalkoznak. Ugyancsak a közeljövőben értekezletre jönnek össze a szeszgyárosok vezetői is, hogy a szeszmonopólium ellen állást foglaljanak.

A „SPLEEN“ FEJEDELMEI

Érdekes adatok nagy emberek különös kedvteléseiről. — A portlandi herceg földalatti várkastélya és Beaconsfield lord agya a különködések galériájában.

Régi dolog, hogy lángeszű emberek, nemcsak szellemi tehetségeik révén emelkednek embertársaik fölé, hanem igen sok esetben szokatlan különködések által is adnak alkalmat az irántuk megnyilvánuló érdeklődésre.

Nagy emberek különködéseire külön fogalmat, „Spleen“ elnevezést teremtette meg az angol nyelv, miután éppen Anglia az a birodalom, ahol számtalan adoma forog közszájon világhíres államférfiak, nagynevű írók és általában a kivételes képességű emberek furcsa szeszélyeiről.

Sir Max Pemberton legutóbb az egyik londoni napilapban megjelent érdekes cikkében emlékezik meg a „Spleen“ fejedelmeiről és különböző nagyságok szokásairól tesz említést, amelyek egytől-egyig a ködös Albion nagy egyéniségeinek szeszélyes hóbortjairól szólnak. A „Spleen“ fejedelmeihez tartozott többek között Pemberton megállapítása szerint, Samuel Johnson is, a XVIII. századbeli nagynevű esztétikus és műbíráló, aki nemcsak bírálatának a gorombaságig menő őszinteségével, hanem leírhatatlanul elhanyagolt, ápolatlan külsejével is, gyakran keltett kínos feltűnést. Egy másik szenvedélye volt egyébként a toprongyos öltözékben tetszelgő kritikuskán, hogy sétái közben, minden alkalommal gondosan megszámlolta az összes uccai lámpásokat. Hagyatékában pontosan lezárt leltárt találtak arról, hogy hány világítótest létezik az angol főváros uccáiban. Szavahihető tanuk állítása

szerint, Johnson példás önfegyelmel, pontosan ellenőrizte önmagát ebben a bonyolult számolási műveletben és gyakran órákig barangolt a külvárosok elhagyatott helyein, mert attól tartott, hogy a lámpaszámlálás közben elszámította magát.

Egy ilyen különös számolási düh vett egyébként időközönként erőt a francia irodalom egyik kimagasló alakján is. Zola Emil alkotó munkásságának paroxizmusában állítólag szintén a gázlámpák számolásával enyhítetteulfeszített idegességét.

Pemberton cikkében ezután megemlékszik minden idők egyik legnagyobb államférfjáról, Benjamin Disraeli, Beaconsfield lordról is, akinek egyéni sajátosságához tartozott, hogy állandóan két különböző ágyban töltötte az éjszakát! Történeti tény, hogy Beaconsfield lordnak ezt a fanasztikus szokását még az angol birodalom hatalmas uralkodónője, Viktória királynő is hallgatólagosan tudomásul vette és a windsori királyi palota egyik hálótermében állandóan két megvetett ágy állott a nagynevű külügyminiszter rendelkezésére, akinek az volt a szenvedélye, hogy éjnek idején mély álmából ébredve, hatalmas szökkenéssel másik ágyba vesse át magát. Magától értetődik, hogy Beaconsfield kettős ágy szenvedélyéről akkoriban számtalan mulatságos adoma forgott közszájon.

Az angol irodalom ismert alakjai közül Wilde Oszkár volt az, aki exotikus öltözködési modora által és rikkító ruhadarabjaival, valóságos példátlan feltűnést keltett a puritán Angliában. Wilde már mint oxfordi diák, előszeretettel tüntetett a világosszöld bársony nadrágjaival, később pedig sohasem mulasztotta el, hogy táncvárosokba, krizantémokat,

vagy napróforgókat tüzzön gomblyukába.

A modern idők nagy írói közül G. B. Shawról közismert, hogy csak tiszta gyapjuból készült öltönyöket visel, amelyek természetesen nincsenek megfestve. Más természetű különködések engedelnek meg maguknak viszont az angol fővárosi világ tagjai. A nemrégiben elhunyt portlandi herceg például, aki valamilyen okból meghasonlott önmagával és a világgal s azóta az embergyűlölő szerepet igyekezett betölteni. Roppant anyagi áldozatokkal, valóságos mesebéli várkastélyt építtetett magának egyik birtokán, még pedig több emeletnyi mélységben a föld alatt. Szemtanuk állítása szerint, a regénybeillően pazar várkastélyból semmi sem látszott ki a föld színén, odalenn viszont vakító káprázat fogadta a belépő idegent. A herceg ugyanis dus növényzetű parkokat, mesterséges erdőket, gyönyörű virágoskerteket varázsoltatott magának a föld alá, a földalatti kastély egyik gyönyörű termében tengerszemű víz csobogott, amelyben éles reflektorfényben hattyúk uszkáltak. Érdekes szenvedélye volt egyébként Lonsdale lordjának is, aki kocsis- és autóbiliparkjának minden darabját citromsárgára festette be. Hurlingham lord soha nem távozott el palotájából anélkül, hogy egy ötszázfontos bankjegyet ne helyezett volna a pénztárcájába, nehogy, mint mondotta, esetleg „pénzzavarba“ kerüljön. Oxfordban a dandyk egy ideig abban tetszelgtek maguknak, hogy két különböző öltönyt viseltek egymás fölött.

Az angol különök galériája mindenesetre sok érdekes furcsaságokat jegyez fel a brit birodalom nagynevű egyéniségeiről, igazolásképpen a közmondásnak, amely szerint a lángész gyakran az örülettel határos!

Szerelmi bosszu volt az oka a borosjenői gyilkosságnak

A gyilkos és az áldozat felesége éveken át viszonyt folytattak. A csendőrség letartóztatta Jusca Antalnét és a gyilkos Corbu fiait — Tovább folyik a nyomozás, hogy a gyilkosságban milyen szerepe van Juscánénak

A borosjenői gyilkosság nap-nap után izgalmas részleteket hoz felszínre. Az *Aradi Közlöny* tegnapi számában részletesen megírta, hogy a borosjenői parasztnő, Jusca Antal gyilkosát a csendőrségnek rövid idő alatt sikerült elfogni, Corbu Nicolai öt gimnáziumot végzett, egykor jómódu gazda személyében, aki elfogatása után részletes beismerő vallomást tett. A borosjenői csendőrség a vizsgálat lefolytatásának elején őrizetbe vette Jusca Antal feleségét is, mert az volt a gyanú, hogy a jómódu gazda bérnyilkosságnak lett az áldozata. Corbu Nicolai tegnapi vallomása alapján azonban az asszonyt szabadlábra helyezték. Már ugylátszott, hogy a borzalmasan végrehajtott gyilkosság aktája lezárul és a borosjenői csendőrség az egész ügyet átteszi az aradi ügyészséghez.

Mára azonban újabb izgalmas fordulat állt be a bostonian végrehajtott gyilkosság ügyében. A borosjenői csendőrségen ma több tanu jelentkezett, akik elmondták, hogy Corbu Nicolai otthon tartózkodó két fiával együtt már régen készül a gyilkosságra, azonban eddig nem volt alkalma rá. A tanuk elmondták azt is, hogy Corbu Nicolai éveken keresztül viszonyt folytatott Jusca Antal feleségével, míg Jusca Amerikában volt.

Két legény vetélkedése egy leány miatt

Az érdekes ügynek számai husz évre nyulnak vissza. Sava Floricanak Borosjenő község legszebb leányának két legény udvarolt komolyan, Jusca Antal és Corbu Nicolai. A két fiatalember között emiatt már abban az időben gyakori szóváltások voltak, végül is úgy egyeztek meg, hogy ideájuk jelenlétében sorsot húznak. A szerencse Jusca Antalnak kedvezett, míg Corbu Nicolai bosszút esküdve félreállt. Jusca feleségül vette a leányt, de néhány évi házasság után a világháború kitörésének az évében Jusca kiment Amerikába és fiatal feleségét Borosjenőn hagyta.

Corbu Nicolai a háború kezdetén megsebesült és visszakerült falujába és nemsokára ő is megnősült. Már-már ugylátszott, hogy feladásba megy minden és Corbu Nicolai teljesen megfeledkezett bosszujáról, régi szerelméről, amikor a faluban suttozni kezdtek arról, hogy Corbu esténként Jusca feleségének portája körül ólalkodik, utána haza megy. Egy szép napon Corbu bement a házba és csak reggel jött ki onnan. Ettől az időtől fogva Corbu szeretője lett korábbi ideáljának és a napnak jórészt állandóan a szép asszony mellett töltötte. Családjára otthon tudomást szerzett Corbu kicsapongásairól, azonban szólni senki sem mert neki, mert Corbu nagyon goromba volt. Így ment ez a háború végéig. 1919-ben az első hajóval Jusca Antal hazajött Amerikából és a faluban már az első nap elújságotlák neki, hogy a felesége Corbu szeretője volt.

A halálos versengés

Jusca és Corbu között halálos versengés indult meg. Jusca, aki Amerikából nagy vagyont hozott haza, minden erejével arra törekedett, hogy a szegényebb Corbut anyagilag tönkre tegye. Hosszu évek küzdelme volt ez, de Juscának végre sikerült elérnie a célját. Corbu teljesen koldusbotra jutott.

Corbu lelkében égett a bosszu és azon gondolkodott, hogy miként tehetné el láb alól a gúgös parasztnőböt, aki nemcsak, hogy

teljesen tönkretette anyagilag, hanem még a szeretőjét is valósággal fogva tartotta előle.

A nyomozásnak ezután következő része még homályos, mert nem lehet még tudni, hogy Corbu a gyilkosságra nem-e az asszony bérlette fel. Vannak ugyan olyanok, akik a múlt héten látták Corbut Juscánéval beszélni, de ennek a vallomásnak a csendőrség egyelőre nem ad hitelt, mert a tanuk Corbu ellenségei.

Végre megtörtént az elhatározás Corbu lelkében és a gyilkosságot, a már ismert módon végrehajtotta.

A csendőrség a mai nap folyamán még egyszer kihallgatta Corbut, de ez ragaszkodott előbbi vallomásához és az asszonyra vonatkozóan nem akart vallani, csak azt hangoztatta, hogy az asszony ártatlan. Délben a csendőrség újból letartóztatta Juscánét és szembesította Corbuval, azonban a szembesítés nem eredményezett semmit. Juscáné állhatatosan kitart amellett, hogy Corbuval évek óta nem beszélt. Ezt a vallomását Corbu is megerősítette.

Délután a csendőrség újból vallatóra fogta Corbu Nicolait, aki most a gyilkosság előzményeiről tett vallomásával ellentmondásba keveredett. Elmondotta, hogy a fiainak többször tett említést arról, hogy Juscát megöli, mert őt koldusbotra juttatta. A fia felajánlották segítségüket, de ő visszautasította. A gyilkosságot így egyedül határozta el és hajtotta végre.

A csendőrség Corbu újabb vallomása alapján a fiukat is letartóztatta, akiket holnap fognak kihallgatni.

Ujabb halálos áldozatai vannak a javítóvizsgáknak

Egy diák és diákleány tragédiája — Browning és kötél, mint a vizsgák eredménye

Megdöbbenően szaporodnak a diáköngyilkosságok

Bucurestiből jelentik: Az iskolaév végén Magyarországon szinte járványszerűen fellépett diák-öngyilkosságok bacillusai ugylátszik, hogy átlépték Románia határát és az iskolaév lezárása, illetve a bizonyítványok kiosztása után itt is az ország legkülönbözőbb részeiben egyik diák-öngyilkosság a másikat követte, melyek mindegyike a rossz bizonyítványoknak volt betudható. Az öngyilkossági járvány azután lassan alábbhagyott, majd következett egy két hónapos szünet, amely idő alatt a diák-fronton minden csendes volt. És most, amikor a javítóvizsgák az új iskolaév megkezdése előtt lezajlottak, a járvány újra veszedelmesen felütötte a fejét és ismét két fiatal életet követelt áldozatul. Egy héttel ezelőtt az egyik regáti városkában egyszerre két diák lett öngyilkos, amikor megtudták, hogy a javítóvizsgán elbuktak.

Aradon alig három-négy napja, hogy a liceum egy hatodik osztályu növendéke, Pfendler István dobta el magát az életet, mert elbukatták. És a Pfendler Istvánok száma egyre szaporodik. A mai napon ismét két újabb áldozatot követelt ez a minden tekintetben tart-

Békeffi Lászlót a rendőrségre idézték politikai konferánssza miatt

Szabad-e a kormányra azt mondani, hogy szintársulat?

Budapestről jelentik: Az Andrássy-utisínház pénteki premierjén és szombati előadásán Békeffi László egy kitűnő politikai konferánsszót mondott. Konferánsszában előadta, hogy nemrégén a parlamentben volt és látta, hogy a régi kormány távozik és az új elfoglalja hivatalát. Most már teljesen megerősödött benne az a megyőződés, — mondja Békeffi —, hogy két szintársulatról van szó. A régi „igazgatónak“ egyetlen nagy hibája volt az, hogy oktanul szfárgázsiakat fizetett és rossz volt a darab, amelyet a közönségre szózott. Ezután névszerint felsorolta a minisztereket, az egyiket drámai szendének, a másikat tánc-komikusnak, a harmadikat naturburschmak, a negyediket bonvivánnak, az ötödiket natvának, a hatodikat intrikusnak nevezi és így folytatja a felsorolást megjegyzésekkel kísérve, végig az összes minisztereken keresztül.

Szombaton este az ügyeletes tisztviselő kifogást emelt Békeffi László konferánssza ellen. A konferánssz természeté a szatira s éppen azért Békeffi nagy meglepetéssel vette tudomásul, hogy másnapra, azaz vasárnap délelőttre beidézték a rendőrségre, ahol az illetékes osztályon be kellett mutatnia konferánsszát. Békeffi arra az álláspontra helyezkedett, hogy konferánsszai ellen soha semmiféle kifogást nem emeltek, hiszen a múltban a szatirát nemcsak a bukott kormány, hanem az aktív kabinet is ebirta. Hivatkozott néhány miniszterre, akik csak azért jöttek el az Andrássy-uti színházba, hogy a róluk szóló éles szatirát hallják, amir aztán jót is nevettek. A rendőrfőtisztviselő megerőszéssel fogadta Békeffi védekezését és csak arra kérte meg, hogy a miniszterek felsorolásánál a vezetéknévet mellözze, legfeljebb a keresztnevével szóltsa — a távozó „szintársulat“ tagjait.

Mintha Kuno grófról nem tudná mindenké, hogy Klebelsbergéről van szó.

hatatlan rendszer, mely lassan-lassan kivégzi azokat, akik nem tudják helyüket az „iskolában“ megállani.

Az egyik diáktragédia a fővárosban történt, ahol Constantinescu V. János, a Mihai Viteazul-liceum egyik hetedikéves növendéke agyonlötöte magát, mert a javítóvizsgán megbukott. A diák két tárgyból az év végén elégtelen osztályzatot kapott és ezért javítóvizsgára utalták. Most itt is elbukott s részint a szegényérzettől, részint pedig szüleitől való félelmében határozta el az öngyilkosságot, amit ma reggel egy Browninggal végrehajtott. A szerencsétlen diákot átlött koponyával találták meg szülei. Az öngyilkos diák egy levelet is hagyott hátra, amelyben megírja, hogy azért lett öngyilkos, mert osztályviszméltésre bukott.

A másik diáköngyilkosság ugyancsak a regáiban, lasiban történt, ahol Nora Goamba su diákleány, aki az egyik helybeli intézetnek volt a növendéke, a most megtartott javítóvizsgán elbukott és ezért szüleinek lakásán felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Hátrahagyott bucsulevelében a következőket írta: „Megölöm magam, anélkül, hogy megmondanám, miért. És ezt csak azért teszem, mert nem akarom nekik sem lelkifurdalásokat okozni“.

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

H I R E K

Nagy aviatikai meeting Bucarestben három állam légügyi minisztere jelenlétében

Miklós herceg Párisba repül.

Bucurestiből jelentik: Október 10-én Bucurestibe érkeznek Anglia, Franciaország és Olaszország aviatikai miniszterei, akiket Bibescu herceg, a nemzetközi aeroszövetség elnöke lát vendégül. A látogatásuk alkalmával nagyszabású aviatikai meeting lesz, amelynek Miklós herceg a védnöke. A hercegnek egyébként az a szándéka, hogy repülőgépen ez évben Bucurestiből Párisba fog utazni.

— **IDŐPRÓGNÓZIS.** Változóan felhős, hűvös idő várható, későbbi felmelegedéssel.

— **Megindult a Titulescu elleni kampány.** Bucurestiből jelentik: Az Epoca Titulescu megválasztásával kapcsolatosan abbéli véleményét nyilvánítja, hogy ez a megválasztás nem Titulescu személyének szült, hanem csak tisztán azon mulott, hogy ellenfele a revizionista Apponyi volt. A lap Titulescuellenes kampányairól nevezetes.

— **Franciaország felvette a diplomáciai viszonyt a szovjettel.** Párisból jelentik: Franciaország új moszkvai követe az orosz fővárosban rövidesen átveszi a francia érdekek hivatalos képviselőiét.

Női divatfelöltők legolcsóbban
PLESZ központi ruhaárúházában kaphatók
Irányárak: Lej 650, 750, 850.

— **Macdonald beszéde a „Kerek asztal” konferencián.** Londonból jelentik: A második indiai Kerek asztal-konferencia végrehajtó-bizottságának mai ülésén, amelyen egyelőre csak néhány indiai delegátus vett részt, Macdonald beszédet mondott, amely azonban nem kellett különösebb feltűnést.

— **Csökkentik Amerika költségvetését.** New-yorkból jelentik: A kongresszus elé terjesztendő idei költségvetési tervezet 316 millióval kevesebb a tavalyinál.

Kevés pénzért jó szövetet
I. SCHUTZ-nál.

— **Megtört az amerikai szesztilalom.** New-Yorkból jelentik: Valószínűnek tartják, hogy a prohibíciós törvényt olyan értelemben fogják enyhíteni, hogy megengedik három százalékos sör gyártását. Ezzel a munkanélküliség enyhítését is kívánják szolgálni.

— **Tanulmányozzák Ausztria és Magyarország pénzügyi helyzetét.** Genéből jelentik: A Népszövetség, a lapok értesülése szerint, szakértői bizottságot küld Ausztria pénzügyi helyzetének tanulmányozására és ez a bizottság állítólag Magyarországra is el fog látogatni.

— **Újból zuhant a pezeta.** Londonból jelentik: A spanyol helyzet ismét bizonytalanra fordult. A pezeta újból esik. Madridból egyébként nyugalmat jelentenek.

— **Aradra szállították a mácsai gyermekgyilkos anyát.** Hentz Katalint, a mácsai gyermekgyilkos anyát a csendőrség ma beszállította az aradi ügyészségre, ahol azonban az ünnep miatt nem vették át és így Hentz Katalint átvitték az aradi csendőrpáncsnokságra, ahol holnapig marad. Kihallgatása alkalmával egyébként azt vallotta, hogy gyermekét véletlenül következett elöléből és az oly szerencsétlenül esett le, hogy azonnal meghalt. Amikor észrevette, hogy gyermeke kiszorult, nem mert senkinek sem szólni és saját maga temette el. Hentz Katalint holnap ismét átkísérik az ügyészségre, ahol minden valószínűség szerint letartóztatásba helyezik.

Az elegáns világba
Gladys a legjobb márka
Ha Gladys cipőkrémet használja
Cipője a kritikát kiállja.

Gálló János a gyűjtogatási per koronatanuainak letartóztatását kérte az aradi vizsgálóbírótól

Kohn Vilmos és Ciutar Fülöp állítólag pénzt kaptak terhelő vallomásaikért — Nyilatkozik az egyik biztosító aradi igazgatója —

Érdekes fordulat állott be ma a közismert Gálló-féle pankotal gyűjtogatási ügyben. Ifj. Gálló Jánost, akit azzal vádoltak, hogy pankotali üzletét felgyújtotta, annak idején az aradi törvényszék, Kohn Vilmos és Ciutar Fülöp terhelő vallomása alapján, három évi börtönrre ítélte el. Az ügy felebezés folytán a temesvári tábla elé került, amely a védelem kérelmére, újabb tanuk kihallgatását és így a vizsgálat kiegészítését rendelte el. A védelem által felsorolt tanuk kihallgatását az aradi törvényszék már be is fejezte és a dossziét ma visszaküldték a temesvári táblához.

Ifj. Gálló János jogi képviselője, Hoffmann Lajos dr., ma bűnvádi feljelentést tett Kohn Vilmos és Ciutar Fülöp koronatanuk ellen. A feljelentésben Gálló hamis tanúzással vádolja a két tanut és feleliti, hogy mindketten nagyobb összeget kaptak a biztosítótársaságoktól a hamis vallomásért. A feljelentésben, arra való hivatkozással, hogy Kohn Vilmos és Ciutar Fülöp szökésétől lehet tartani, ifj. Gálló János mindkettőjük előzetes

— **Kommunista agitáció miatt letartóztattak egy vasutast az aradi állomáson.** Az aradi állomáson a rendőrség már régóta figyeli Duma Pavel vasuti portást, aki hónapok óta kommunista agitációkat folytat a vasutas társai körében. Tegnap reggel Duma éppen szolgálatból távozott és a szolgálati táskáját a portásfülkében hagyta. Az állomáson szolgálatot teljesítő inspekción rendőrtiszt átkutatta Duma Pavel táskáját, melyben nagymennyiségű kommunista röpiratot talált. A vasuti portás után azonnal detektivet küldtek és bekísérték a rendőrségre. A rendőrségen Duma tagadja, hogy a kommunista röpiratokat ő terjesztette volna. Nem is volt tudomása arról, hogy a táskájában lázító tartalmú röpiratok voltak és azt hiszi, hogy az egész egy ellene tervszerűen megrendezett hajsza. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és az ügyet átteszik az ügyészséghez.

— **Orvosi hír.** Dr. Keppich külföldről hazakerkezett és ismét rendel.

— **A pécskai határon ma újabb utlevél nélküli határátlépőt tartóztattak le a granicerek.** Terech Károly 29 éves zombolyai kereskedő. Srebe István pécskai napszámossal ma reggel három órakor át akart szökni a határon Magyarországra, azonban a pécskai granicerek elfogták és beszállították az aradi rendőrségre. A rendőrségen a két határátlépőt ma délelőtt hallgatták ki. Terech Károly elmondotta, hogy Zombolyán jólmenő kereskedése volt, azonban néhány hónappal ezelőtt tönkrement. Ezért nem akart tovább szülővárosában maradni, Srebe viszont azt vallotta, hogy nem volt munkája már hónapok óta és azt gondolta, hogy Magyarországon kapni fog munkát. Az aradi rendőrség a két utlevél nélküli határátlépőt az irataik elkészítése után átkíséri a temesvári hadbíróshoz.

— **Árlejtések megyei utakra.** Az aradmegyei prefekturán szeptember hó 15-én délelőtt 10 órakor árlejtést tartanak az arad—varjasi országut kövezési munkálataira. Az árlejtésre kiírt pályázat értéke 99.570 lej. Ugyancsak hasonló munkálatok várnak pályázóra a Váradi—Lupesti—Parnesti—Savarsin községek közötti uttesten, ugyancsak 99.750 lej értékben. Soborsin—Troias közötti uttest kövezési munkálataira 93.000 lej értékben. Szeptember hó 16-án délelőtt 10 órakor kerülnek árlejtésre a Caprunta—Slatina—Gurahonc községek közötti utak kövezési munkálatai 299.745 lej értékben. A Petris—Rosia—Obarsia közötti uttestet kövezési előirányzata 126.000 lej. A pályázók a kiírt összegek 6 százalékát kötelesek vagy készpénzben, vagy állampapírokkal letenni az aradi pénzügyigazgatóságon, zárt borítékban. A pályázatok közötti nyilvános árlejtést a vármegyei prefektúra a gazdasági hivatalban tartja meg; ugyanott részletes felvilágosítással szolgálnak.

letartóztatásba való helyezését kéri.

A feljelentésben Gálló János megemlíti, hogy Kohn Vilmos és Ciutar Fülöp hamis tanúzására vonatkozó bizonyítékok abban a dossziében találhatóak meg, amelyben Gálló bűnvádi feljelentést tett hamis tanúzásra való rábírással, Orbán Aba, a Fonciera biztosító igazgatója ellen.

Munkatársunk felkereste Orbán Abát, a Fonciera aradi fiókjának igazgatóját, aki ez ügyben a következőket mondotta:

— **Tudomásom van róla, hogy ebben az ügyben dr. Hoffmann Lajos, mint Gálló képviselője, feljelentést tett ellenem, hamis tanúzásra való rábírással.** Én soha senkit hamis tanúzásra rá nem bírtam, ilyen irányban senkivel szemben kísérletet nem tettem, Ciutar Fülöpöt nem is ismerem. Kohn Vilmos nyomában a tüzeset után a csendőrségnél terhelő vallomást tett Gálló ellen, abban az időben tehát, amikor én Kohn Vilmos létezéséről tudomással sem bírtam. A bíróság meg fogja állapítani, hogy velem szemben hamis vádaskodás történt.

Mussolini meglátogatja a pápát

Teljesen helyreállott a béke a Szentszék és Olaszország között

Rómából jelentik: A Vatikán és az olasz állam kibékülésének hatása egyre jobban megnyilvánul minden téren. A béke jeleként Mussolini is elhatározta, hogy látogatást fog tenni XI. Pius pápánál. Mussolininek a Szent Atyánál teendő látogatását tulajdonképpen már a múlt hetekben tervbe vették, azonban akkoriban még attól tartottak, hogy a fasiszmus és az egyház közötti szenvedélyes ellentétek még nem csillapodtak le annyira, hogy ezt a látogatást minden incidens nélkül meg lehetett volna valósítani. De mivel a hangulat már országszerte lecsillapodott és a hosszú hónapok óta tartó viszálykodást mindkét fél megelégedésre elintézték, Mussolini látogatása ismeretlenné vált. Az olasz miniszterelnök ennek folytán, hír szerint, már a jövő héten kihallgatáson jelenik meg a pápa előtt.

— **Halálozás.** Veres Imre életének 75-ik évében folyó hó 8-án reggel hirtelen elhunyt. Temetése szeptember 9-én délután 5 órakor lesz a Str. Miron Costin (Leiningen-ucca) 9. számú gyászszobából. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

Nincs a teremtésben nyertes csak én: Nyertem a Zsidó Korházak sorsijegyén!

— **Az Elit-moziban** máától fogva az előadások szintén délután 5 órakor kezdődnek.

— **Rosenberg Boris** ritmikus tánc- és tornaiskoláját szeptember 15-én nyitja meg. Felnöttek és gyermekek külön kurzusa, férfiak részére torna. Beiratkozás naponta délelőtt 9—11 között: Strada Cloșca 8.

— **A Színházi Élet** új száma darabmellékletű Fodor László világsikert aratott „Ékszerablás a Váci-uccában” című szindarabját közli, továbbá folytatja Maurice Dekobra „Istenek és asszonyok kedvence” című hallatlanul érdekes regényét. Kötet, kézimunka-újság és 32 oldalas Gyermekeink egészségügyi ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-ucca 8.

— **Az Új Idők** mai számát népszerű és kedvelt rovatokon kívül (Keresztretjvény, A szerkesztő üzenetei, Gasztronómia, Kertészet, Szépségápolás) még számos időszerű fénykép. Mühlbeck Károly és Pólya Tibor ötletes rajzai gazdagítják Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapját, amelynek kiadóhivatala Budapest, VI., Andrassy-ut 16., bárkinek küld díjtalan mutatványszámot. Előfizetési díj negyedévre 6 pengő 40 fillér, 260 lej.

Letartóztatták

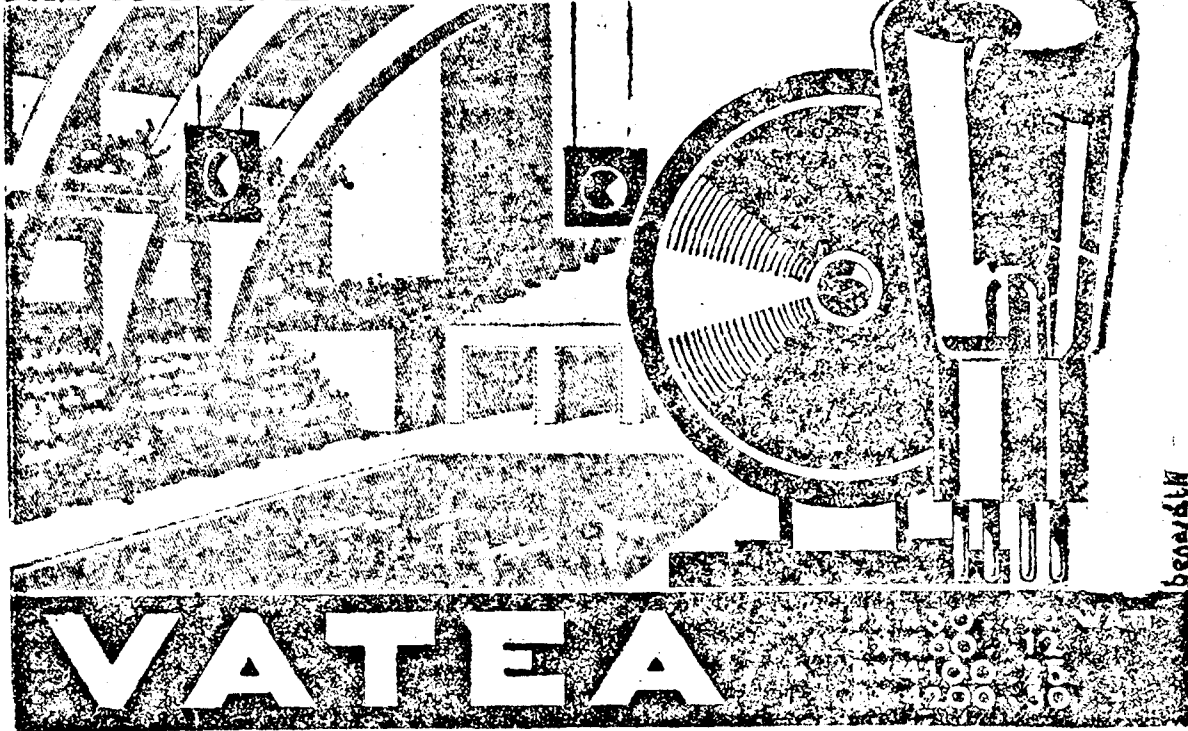
Nagyvárad volt szigurancafőnökét

Ujabb szenzációk a feketeszesz-ironton

Nagyváradról jelentik: A nagyváradai ügyészség ma délelőtt szenzációs letartóztatást eszközölt. Longociu vizsgálóbíró beidézte a Bucarestiben lakó Polar Sándor volt nagyváradai szigurancafőnököt, akit azokkal a vádakkal kapcsolatban hallgatott ki, amelyek szerint mint a sziguranca főnöke a feketeszeszektől nagy összeget fogadott el és ennek ellenében szabad forgalmat biztosított a feketeszesz-szállítmányoknak. A négy órát tartó kihallgatás után a vizsgálóbíró kihirdette a letartóztatási végzést Polar előtt.

A törvényszék vádta nácsa azonban a volt szigurancafőnök szabadlábra helyezését rendelte el. Ma egyébként letartóztatták Hitter Lajos szeszgyárost is, aki tavaly, amikor a feketeszesz-üzelmek kiderültek, átszökött Magyarországra. Hitter ma délelőtt tért vissza és ekkor letartóztatták, mert még annakidején körözlevelet adtak ki ellene. A vizsgálóbíró ma hallgatta ki Dan Nicolaet és Dan Alexandrut, Dan volt egészségügyi miniszter unokaöccseit, míg holnapra Dan Severt idézte meg a vizsgálóbíró. Ma hallgatták ki dr. Nemes Simon volt nemzeti-parasztpárti szenátort, a Triton-szeszgyár igazgató-tanácsának elnökét

GRAMOFON-MIKROFON ERŐSÍTŐK
NAGYTELJESÍTMÉNYŰ CSÖVE

Vezérképviselő: Vértés Vilmos, mérnök, Arad.

Elfogták a rétháti feleség-gyilkost

Ongyilkosságot akart elkövetni Temesváron — Töredelmes vallomást tett a rendőrségen — Néhány nap múlva Aradra szállítják

Az aradmegyei Rétháton elkövetett gyilkosság ügyében ma szenzációs fordulat állott be. Szeptember hó másodikán, mint arról annakidején az Aradi Közlöny részletesen beszámolt, Feil János rétháti jómódú gazda szóvaltásból kifolyólag egy disznóölő késsel leszúrta feleségét, született Krucs Erzsébetet és a gyilkosság után nyomtalanul eltűnt. A gyilkosság előtti délelőtt Feil János Aradon járt, ahol buzáját akarta eladni. Itt azonban csak nagyon alacsony áron tudott tudadni a gabonán és mikor hazatért, először nem is akarta megmondani feleségének, hogy termését el kellett kötyavetyélnie. Amikor aztán közölte feleségével a buza eladási árát, az asszony korholni kezdte urát és szemrehányásokkal illette. Szó-szót követett, végül is a felingerült gazda berohant a konyhába, magához vette élesre fent disznóölő kését, visszatért az udvarra és gyermekel szemeláttára markolatig döfte a kést feleségé hátába. Feil ezután rémülten vette észre, hogy mit cselekedett és kirohant az udvarról. Feil Jánosné pedig rövid idő múlva kiszenvedett.

Feil Jánost végül ma elfogták Temesváron. A gyilkos gazda ugyanis napokon át bolyongott, míg végül tegnap délután Temesvárra érkezett azzal a szándékkal, hogy ongyilkosságot követ el. Ma délelőtt aztán Dragan és Sunea, a temesvári rendőrség bünygyi osztályának detektívjei, az állomás környékén figyelmesek lettek Feil Jánosra, akit igazoltatták, Feil ittas állapotban volt és a felszólí-

tásra tiszteletlen magatartással válaszolt, mire bekisérék a rendőrkesztyurára.

A rendőrségen több kérdést intéztek hozzá, azonban zavaros válaszokat kaptak, míg végül is Feil őszinte vallomást tett és elmondta, hogy a múlt héten meggyilkolta Rétháton feleségét, született Krucs Erzsébetet. Feil

János előadta, hogy évek óta nem élt jó viszonyban feleségével, féltékenykedett is rá, míg az asszony viszont úgy viselkedett vele szemben, hogy férfiúi önértékében sértve érezte magát. Elmondotta azt is, hogy egyik leánya Beller Hans sváb vezetőpolitikus fivéréhez, Beller Miklóshoz ment férjhez.

Ma reggel a németügyi csendőrőrmester megjelent a csendőrségen, átvette Feil Jánost, akit láncra verve szállítottak ki Réthát községbe, hogy a vizsgálatot a helyszínen folytassák. Néhány nap múlva aztán Feil Jánost átadják az aradi ügyészségnek.

Az aradi szegényházban öngyilkos lett egy iparos

Szivenszuria magát egy konyhakéssel. Ravatalozás közben derült ki az öngyilkosság.

Az éjszaka folyamán megrendítő öngyilkosság történt az aradi szegényházban. Tolnai Sándor 58 éves volt asztalosmester egy nagy konyhakéssel szivenszurta magát és azonnal kiszenvedett.

Tolnai Sándor valamikor Borossebes iparos társadalmának vezetőszerpet játszó egyénisége volt. A háboru alatt azonban anyagilag teljesen tönkrement, műhelyét elárverezték és ő maga pedig elment Bucarestibe munkát vállalni. Egy alkalommal súlyosan megsérült és kénytelen volt visszajönni Aradra. Itt hosszas utánjárásra, minthogy teljesen munkaképtelen lett, felvette az aradi szegényház, ápoitjai közé. Tolnai Sándor, mióta a szegényházban élt, buskomor lett, amihez még hozzájárult az is, hogy állandóan betegeskedett. Az utóbbi hónapokban nem is hagyta el a szobáját.

Igy történt ez tegnap is. A szobában lévő ápoltak kimentek az udvarra, Tolnai teljesen egyedül maradt. Estére, mikor a többi ápoltak ismét visszajöttek a szobába, észrevették, hogy Tolnai nem lélezkzi. Azonnal értesítették a szegényház gondnokát, aki felületesen megvizsgálta az agg iparost és kijelentette, hogy meghalt. Egyben kiadta az utasítást, hogy vigyék le a hullaházba és ravatalozzák fel. Két asszony később levitte Tolnait a hullaházba és akkor elborzadva látták, hogy a szive tájékan hatalmas szurú seb van. A szegényház gondnoka azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan Adamovici rendőrtiszt, dr. Cucu Vazul városi főorvos társaságában ment ki. A főorvos megállapította, hogy az öreg iparos öngyilkosságot követett el. Az ügyészség, minthogy büntény nem forog fenn, az eltemetésre megadta az engedélyt.

Bonyolult bűnygy az el nem ismert aláírások körül

Arverés minden bejelentés nélkül — Egy brádi igazgató és egy földbirtokos pereskedése — Feljelentés közokirathamisítás miatt az aradi törvényszéken —

Rendkívül bonyolult bűnygyben vezették be a vizsgálatot az illetékes nyomozó hatóságok. A vád szerint Radu János dr., a brádi állami gimnázium igazgatója állítólag Soitiu János brádi birtokost kiforgatta a vagyonából s annak minden értékét elárvereztette, közel félmillió lej értékben. Az árverés megtörtént, anélkül, hogy az azt megelőző peres eljárásról Soitiu Jánosnak tudomása lett volna. Semmiféle tárgyalásra idézést nem kapott, tudomása sem volt arról, hogy ellene per van folyamatban azért az összegért, amellyel az igazgatónak tartozott.

Soitiu János megbízott egy ügyvédet, aki keresetet adott be az árverés érvényteleníté-

sére. A tárgyaláson azonban előkerültek az idézés vétivei, amelyek mind szabályszerűen alá voltak írva Soitiu Jánostól.

Soitiu tagadta, mintha az aláírások valódiak lennének s ezért ismeretlen tettes ellen bűnvádi feljelentést tett közokirathamisítás címen. A nyomozás folyamán irásszakértő vizsgálta meg azok aláírásait, akik tekintetbe jöhetnek ebben a bonyolult ügyben. Így megvizsgálta Soitiué, a járásbíró két tisztviselőjének, valamint Radu János aláírását, azonban egyikről sem lehetett teljes határozottsággal megállapítani, hogy a vétiveken szereplő aláírás tőlük ered. Bár Radu aláírásánál állítólag fedeztek fel egyes vonalakat, amelyek egyenlőek voltak a gyanús aláírásokkal,

Soitiu kérelmére most Kernbach dr. kolozsvári irásszakértő, egyetemi magántanár vizsgálja meg az összes aláírásokat, hogy pontosan lehessen megállapítani, kinek kezétől származnak a bírósági okmányokon levő aláírások.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: A HÁZASSÁG VÁSÁRA
Dráma. Főszerepekben: Evelyn Holt és Walter Rilla.

ELIT MOZGÓ: ÁLARCOS VENUSZ. Dráma.
Főszereplők: Arlette Marschall, Heinrich George, Waldimir Galdarow és Dita Parlo.

GRADISTE MOZGÓ: A 7 FŐBÜN HAJÓJA.
Bűnygyi dráma. A főszerepekben: Brigitte Helm, Curt Vespermann és Curt Gerros.

Felfegyverzett rablóbanda halálos tüzharca a csendőrséggel

A rablók megostromoltak egy házat Galac mellett Golyózápor a csendőrökre — Többen súlyosan megsebesültek — A banda vezérét és több tagját elfogta a csendőrség

Galatiból jelentik: Minden vakmerőséget felülmúló véres rablótámadás színhelye volt ma a kora reggeli órákban a Galatitól pár kilométernyire fekvő Odaia Manolachi község. A hajnali órákban ugyanis egy több tagból álló, teljesen felfegyverzett rablóbanda megtámadta a község egyik legmódosabb gazdálkodójának Patriche Andrásnak házat és a még idejében elbarrikádozott házat valóságos ostrom alá fogták, úgy, hogy gyorsan a helyszínre siető csendőrségnek csak nagy nehézségek árán sikerült a vakmerő bandának egy részét ártalmatlanná tenni, míg a rablóbanda másik része megszökött.

Néhány nappal ezelőtt ugyanis a csendőrségnek tudomására jutott, hogy Baciú Sava és Baciú István, Vadu-Racu községbeli parasztok, Latcu Demeter galati-i paraszttal együtt azt ajánlották Chirigiú Illés és Tudor Constantin galati-i ismerőseiknek, hogy támadják meg Patriche András gazdálkodó házat, akinek állítólag nagyobb összegű készpénz van a lakásán elrejtve. A két ismerős látszólag belement az „üzletbe”, azonban pár órával később a tervbevett rablótámadásról értesítették a község csendőrségét, amely hat napon keresztül permanenciában volt, várva a rablóbandát.

— Elhásosodásnál, köszvényénél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést.

— Jávor Alfréd neve — márka, Arad közönsége megtanulta becsülni, szeretni ezt az izig-vérig művész színészt. Hosszu esztendőket aradi szereplései után Jávor most eltávozik Aradról a bucsujátéka Szép Ernő jóhírű darabja, az Aranyóra lesz. Nem kell ezt az előadást külön bekonferálni, hiszen egymagában véve az is garancia, hogy Jávor nevének fémjelzését viseli. A bucsu sikerét csak fokozni fogja az érdekesség, hogy a darab női főszerepét S. Ungár Boriska aradi uriaszony alakítja. S. Ungár Boriska már komoly nevet és elismerést szerzett magának az Iparos Otthon színpadán produkált, számtalan művészi munkát jelentő fellépéssel. A jutalomjátékot nem a színházban, hanem az Iparos Otthon nagytermében tartják meg s az iparosok kiváló műkedvelő gárdája is fellép ennek keretében.

— Négy embert ölt meg egy felrobbant kazán. Bacuból jelentik: Margineci faluban ma reggel borzalmas robbanás történt. A Blum Testvérek-cég petróleum-finomító telepén egy kazán felrobbant s a kazán mellett álló cégtulajdonost a robbanás ereje darabokra tépte és mintegy 500 méterre dobta. A kazán mintegy 150 méternyi távolságban zuhant le, átszakította Helbaum pénzügyi tisztviselő házának falát és Stefan Váeni munkás három gyermekét, akik 4, 12, illetve 7 esztendősek voltak, megölte. Két munkás súlyosan megsebesült.

— Érdekes előadást tart Czelnai Eszter a diétás főzésről folyó hó 10-én este 7 órakor az Iparos Otthonban, Beléptidij nincs.

— Szeptember 15-én bezárul a katonai strandfürdő. Az aradi katonai strandfürdő igazgatósága közli az igen tisztelt közönséggel, hogy a fürdő nyári szezonját e hó 15-én bezárja. Az igazgatóság kéri mindazokat, akiknek fürdőruhájuk kint van a fürdőtelepen, hogy a fenti dátumig gondoskodjanak azoknak elviteléről. Ez alkalommal közönetét fejezi ki a strandfürdő igazgatósága azért a meleg támogatásért, amelyben a közönség az idén a katonai strandfürdőt látogatásával részesítette.

— Rényi Józsa zongoratanárnő a tanítást ismét megkezdte. Jelentkezni lehet Str. Porumbaru (volt Knežich-u.) 2.

— Orvosi hír. Dr. Kurzer Károly fogorvos rendelését áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczyucca) 4. szám alá, földszint.

— Az aradi Gutenberg Dalkör vegyeskara csütörtökön este 8 órakor a Gutenberg Otthonban működését újra megkezdte. A vezetőség felkéri azon hölgyeket, akik a vegyeskarban működni óhajtanak, hogy csütörtökön este 8 órakor tartandó dalórán a Gutenberg Otthonban (Akác-ucca) megjelenni szíveskedjenek.

Ma azután a hajnali órákban több felfegyverzett rabló lopódzott az illető gazdálkodó házához és miután nem sikerült a házba behatolni, valóságos ostrom alá vették azt. Az esetről azonnal értesült a csendőrség is, ahonnan több csendőr ment ki a helyszínre. A mindenre elszánt rablók azonban nem voltak hajlandók megadni magukat és a csendőrököt sürü golyózáppal fogadták. Csakhamar tüzharc fejlődött ki a csendőrök és a rablók között, akik nemcsak fegyverekkel, hanem fesszékekkel és késekkel is fel voltak szerelve. Végül is a küzdelem a csendőrök győzelmével végződött, akiknek sikerült a banda egy részét elfogni. A tüzharc során Tudor Constantin, aki az esetet a csendőrség tudomására hozta és aki a csendőrökkel ment a helyszínre, több golyótól találva, súlyosan megsebesült. A banditák közül ketten, míg a csendőrök közül ugyancsak ketten súlyos sérüléseket szenvedtek. A banda tagjai közül négyet még a helyszínen sikerült ártalmatlanná tenni, míg a banda vezérét, Baciú Istvánt, aki közben megszökött, még a délelőtt folyamán elfogta a csendőrség. A vakmerő rablótámadás a községben rendkívül nagy izgalmat keltett.

Izgalmos rablókaland

egy aradmegyei község határában

Fegyveres rablók megtámadtak két favágót — Az egyiket összekötötték és az országuton hagyták

Érdekes és végeredményben szerencsés kimenetelű rablókalandban volt része szombaton éjszaka két aradmegyei háromalmási favágónak. Barbatei Todor és Descau Todor háromalmási lakosok, akik mint favágók dolgoztak az elmúlt héten a tarnovai Lomási Erdőkezelősnél, szombaton este hazafelé igyekeztek Háromalmásra. Fizetésüket, melyért egész héten megdolgoztak, felvették és így pénzzel a zsebükből, vidám hangulatban ültek egymás mellett a kocsin és arra gondolták, hogy éjjeltájt már otthon lesznek családjuk

Agyonlőtték egy gazdálkodót az aradmegyei Angyalkut határában

Ujabb gyilkosság Aradmegyében — A kukoricásból adták le a halálhozó lövést — A csendőrség elfogta a tettest

Vakmerő módon elkövetett gyilkosság történt tegnap délután az aradmegyei Engelsbrunn község felé vezető országuton. Fényes nappal agyonlőtték egy sentaji gazdálkodót, aki kocsiján igyekezett hazafelé.

Milotin Illés sentaji gazdálkodó tegnap délelőtt kocsival Ujaradra jött, mert valami gabonacíműt hozott és azt itt értékesíteni akarta. A gazdálkodónak a gabonát sikerült is eladni és így még a délután folyamán visszaindult falujába. Meglehetősen lassan hajtott és délután öt óra tájban, amikor az engelsbrunni országutra ért, az országút mellett elhúzódó egyik kukoricásnál a máskülönbben szórakozott gazdálkodó rejtélyes mozgólódásra lett figyelmes. A dolognak azonban nem tulajdonított nagyobb fontosságot és ezért teljesen nyugodtan tovább hajtott. A következő pillanatban azonban fegyverlövés dördült el és a gazdálkodó átlőtt koponyával, holtan bukott le kocsijáról az út porába. A gyilkos kegyetlen tette elkövetése után nyomtalanul eltűnt.

A szerencsétlen végű gazdálkodót mintegy fél órával később az arra haladó fuvarosok fedezték fel, akik látták, hogy bűntény történt és ezért az esetről azonnal értesítették a legközelebbi csendőrséget. Pár perc múlva már egy csendőr-bizottság szállott ki a helyszínre, amely azonnal megkezdte a nyomozást. Már az első pillanatban megállapítást nyert, hogy nem rablógyilkosság történt, mivel az áldozat pénze nem tűnt el. A csendőrség eléves uyo-

körében. A lovak lassu tempóban poroszkáltak a kihalt országuton. Barbatei és Descau nagyokat hallgattak.

Alig hagyták el azonban Silindia határát, amikor az országuton hirtelen előtűk termelt négy fegyveres férfi. A kocsit lámpásának fénye riadtan táncolt az elszánt alakokon, akik közül kettő megfogta a lovak szerszámaikat, míg a másik kettő a kocsira felkapaszkodva a favágókra vetette magát. Sikerült a kocsit megállítani és durva hangon rászóltak a megrémült favágókra, hogy adják elő a pénzüket. Descau Todornak sikerült magát egy pillanatra felszabadítani, a lovak közé vágott, mire azok nekivadulva eliramodtak a kocsival. Az utonállók csupán Barbatei Todort tudták utolsó percben lerángatni a kocsiról.

A szerencsétlen favágót ekkor körülvették mind a négyen és erőlesen követelték tőle, hogy adja elő minden pénzét. A megrémült Barbatei remegve kutatta át zsebeit, hogy keservesen szerzett munkabérért előadja, mert remélte, hogy pénze árán szabadon bocsájtják, de legnagyobb meglepetésére nem találta sehol a pénzt. Miután a rablók azt hitték, hogy nem akarja a pénzt előadni, ismétellen átkutatták a favágó zsebeit, azonban pénzt nem találtak nála. Ekkor dihiükben kegyetlenül összekötötték és ledobták az országut árkába, ahol magára hagyták.

A szerencsétlen Barbatei Todor a hideg, nedves éjszakán keresztül ott feküdt az országut szélén és állandóan rettegett, hogy a rablók visszatérhetnek és ismét vallatás alá veszik, hogy hová rejtette a pénzt. Félelem és remegés közepette várta a hajnali Barbatei Todor s már azt hitte, hogy soha sem virrad ki, amikor végre pitymallani kezdett és a hajnallal együtt megérkezett a szabadítója is, egy silindiai parasztasszony, aki a csordát hajtotta ki a legelőre. A parasztasszony észrevette az agyonfázott, reszkető és össze-vissza kötözött embert az árokban, Előbb ijedtében segítségért akart szaladni, de azután Barbatei könyörgésére feloldotta a szerencsétlen favágó köteleit.

Barbatei Todor, amikor egy kicsit összeszedte magát, elindult a silindiai csendőrségre, ahol jelentést tett az éjjeli utonállásról. A csendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a rablók kézrekerítésére.

mozást vezetett be és még a tegnapi nap folyamán több községbeli gazdálkodót hallgatott ki, akikről az egész falu tudta, hogy a meggyilkolt gazdálkodónak ellenségei.

A csendőrség a gyilkost kihallgatása után beosztotta Ujaradra, ahonnan valószínűleg az aradi ügyészségre fogják hozni. Igaz ugyan, hogy Sentaj község Temesmegyéhez tartozik, azonban a gyilkosság Aradmegyében történt és így a gyilkost nem a temesvári, hanem az aradi ügyészségnek kell átadni. A meggyilkolt gazdálkodót dr. Haász kisszentmiklósi orvos boncolta fel, aki megállapította, hogy a kilőtt golyó, amely a fejbe hatolt, az agyvelőt teljesen szétroncsolta és azonnali halált okozott. A vizsgálat tovább folyik.

A kihallgatás a mai napon folytatódott és a csendőrség több terhelő adat birtokában letartóztatta Drago Moise sentaji lakost, aki ellen már az első pillanatokban az volt a gyanu, hogy ő gyilkolta meg Milotin Illést. Drago Moise először tagadni próbált, de végül is töredelmes vallomást tett és elmondotta, hogy tegnap délután, amikor tudta, hogy a gazdálkodó egyedül megy haza kocsiján, elbujt az Engelsbrunn felé vivő országuton a kukoricásba és amikor Milotin Illés közvetlen közelébe ért, egyetlen lövést adott le rá. Miután borzalmas tettet végrehaltotta, nyugodtan hazatért s mintha misem történt volna, hozzáállott rendes napi munkájához. Arra a kérdésre, hogy miért gyilkolta meg Milotin Illést, azt felelte, hogy ellensége volt és már régebben elhatározta, hogy elteszi láb alól.

Elégedetlenség az aradi világtalanok

Nánási József, a vak kosárlónó, amikor látott, tanár volt a vakok intézetében — sötét világában „Nem jó az, ha vak vezet világtalant” — Elégedetlenek a vezetőséggel és látó vezetőket kérnek az aradi Vakok Egyesületébe

Különös, tapogatózó betűkkel odavetett, kusza írásokból összerótt levelet hozott ma a posta az Aradi Közlöny szerkesztőségébe. A pár soros levélben Nánási József világtalan kosárlónó felkéri az aradi Vakok Egyesületének pártoló tagjait, hogy ne fizessék be az egyesület vezetőségéhez az e havi pártoló-díjakat, míg az egyesület-helyzete nem tisztázódik.

Felkerestük a levél íróját, Nánási Józsefet otthonában... A délutáni nap forrón tüzött be a függönytelen ablakon és négy csupasz, sivár fehér falra vetette világosságát. Nánási József ott ül a nyitott ajtóban és szorgalmas kezei ügyes mozdulattal hajlítgatták a fűzfavesszőket. Az egyik sarokban egyszerű faágy, szekrény és mosdó, fűzfakötegek a földön mindenfelé. Nánási világtalan szeme megmozdul, amint lépteim megkocognak a küszöbén. Beesett, sovány arca csupa figyelem, s vékony ujjai tovább dolgoznak a kosárlónó, amint elmondja panaszait az aradi vakok között dúló egyenlenségről, egymás iránti szeretetlenségről, igazságtalankodásról.

— Az aradi Vakok Egyesülete ez év február 28-án alakult meg. Heten voltak akkor az alakuló gyűlésen — meséli — s azok közül ma csak négyen vagyunk Aradon. Az egyesület szép fejlődésnek indult s azzal a reménykedéssel néztünk a jövő elé, hogy majd tudunk egymásért valamit tenni... De nem így történt. Virágvasárnap nagy gyűjtést rendeztünk, amelynek eredményeképpen 20.000 lei körül adakoztak az egyesület javára. Én akkor nagyon beteg voltam, segítségért fordultam hát az egyesülethez. Azt gondoltam, hogy azért alakult meg Aradon a Vakok Egyesülete, hogy segítsen bajbajutott tagjain. Nem akartam és ajándékot, csupán kölcsönre volt szükségem, hogy vehessek magamnak anyagot, mert több nagyobb rendelésem volt, melyeket, ha elkészíték, gyógykezeltettem volna magamat... Virágületekbe dolgozok kérem, illatos, kedves virágokat küldenek azokban a kosarakban, melyeket én naphosszat fonok... Sajnos, a színeket nem láthatom... Tizenhat éve vak vagyok. Azelőtt a Vak Nők Intézetében voltam tanár. Ott fázott meg a szemem és mikor megvakultam, egyszerűen kidobtak... Nem kellett, pedig meg van a diplomám hozzá, de hát vak nem vezethet világtalant. Ezt mondom én az egyesület vezetőinek is. Hiszen érdekelt emberek nem lehetnek részrehajlás nélkül. A gyűjtések-ből, előadásokból szerzett pénz elszűnt... Mikor én kértem segítséget, azt felelték, hogy ha meghalok, majd eltemetnek, de amíg élek, próbáljak boldogulni, úgy, ahogy tudok.

A szerencsétlen világtalan hangja elcsuklik. Feltűnően rekedten beszél, kínosan ejtve ki minden mondatot. A gégeje meg van támadva és a jószívű emberek adományából nem jut neki arra, hogy gyógykezeltesse magát. Majd akadózva folytatja:

— Senki sem tudja megmondani, hová lett az a huszezer lej, de még csak a havonta befizetett pártoló-tagdíjakkal sem tudnak elszámolni... Az elnök, Vitán Manó úgy tudom lemondott, most a pénztáros, Urzsinvi László kezeli a kasszát. Azt hiszem, körülbelül 150 pártoló-tagot számlálunk, akik havonta 20—100 lejes tagdíjat fizetnek. Ebből legalább 4000 lej gyűl össze minden hónapban... Én még sohase „láttam” belőle egy lejt sem.

Egy alkalommal zászlót vettek a Vakok Egyesületének 4000 lejtért, mellyel kivonultak az elnök meg a pénztárosunk... Kértem én, minek a 4000 lejes zászló a szerencsétlen világtalanoknak, mikor nincs miből anyagot vevének ahhoz, hogy dolgozhassanak a megélhetésükért?... Ilyesmire ment el a pénz. Soha sem felejttem el, egyszer felmentem egy látó fiatalemberrel együtt dr. Schütz Henrik zsidó hitközségi elnökhöz, akitől segítséget kértem, hogy dolgozhassak. Pénzzel segítette, azonban a vezetőm elvette tőlem és otthagytam. Akkor arra gondoltam, hogy ezt sorstársaim nem tennék meg velem... És

tessék... Nincs semmi értelme így a Vakok Egyesületének... Nekem az volt kezdettől fogva a tervem, hogy alakuljon Aradon egy Vakokat Gyámoltó Egyesület, amelyet látó elnök vezessen és világtalan, mint érdekelt fél, ne folyhasson be semmi módon a vezetésbe... Nagyon megörültem, amikor özvegy Kauders Mórné vette át egy időben az egyesület vezetését.

Nánási Józseftől elbúcsúzva, felkerestük özvegy Kauders Mórnt. Az uriaszony előzőkeny kedvességgel fogadott csendes otthonában és jóságos elnézéssel, de őszinte szavakkal erősítette meg Nánási József panaszait

Vilmos császár barátja a szegényházban

Lord Lonsdale kalandos pályafutása. Mint artista Budapesten is vendégszerepelt

Londonból jelentik: Londonban a napokban a szegények házába került lord Lonsdale, akiről ma már a szigetországban is kevesen tudják, hogy egyike volt Anglia legnagyobb jövedelmű arisztokratáinak. Lord Lonsdale kalandos élete során hosszabb ideig élt Budapesten és ott az egyik varietében lépett fel, mint artista. Ez a furcsa kiruccanás azonban még arra az időre esik, amikor lord Lonsdale vagyona érintetlen volt és a gazdasági ciklon nem terítette földre.

Lord Lonsdale Lowther-Castle várura, Westmorland és Cumberland tulajdonosa 400.000 font évi jövedelemmel rendelkezett. Lovai az epsomi gyepen futottak. Szokásaival már fiatal korában megbotránkozta környezetét. Hetedik Edward még walesi herceg korában Anglia legnagyobb hazudozójának ne-

és a Vakokat Gyámoltó Egyesület tervének életképességét:

— Én, mikor átvettem az egyesület vezetését, meg voltam győződve róla, hogy szép eredményeket fogunk elérni. De azután lassanként beláttam, hogy az egyesület kebelében nincsen összetartás... Állandóan áskálódtak egymás ellen és a veszekedések napirinden voltak. Rám egyáltalában nem hallgattak és igyekeztek minden nélkülüm elintézni, bár névleg én voltam az elnök. Már régebben elhatároztam, hogy visszavonulok tisztésgemtől, de nagyon sajnálom őket mindennek dacára és szeretnék segíteni rajtuk... Ezt csak úgy lehetne, ha a társadalom összefogna egy vakokat gyámoltó egyesület megszervezésére, melyet komoly emberek vezetnének, akik meglátnák a vakok bajait, fájdalmait és igyekeznének bekötni a sebeket, vezetni, gyámoltani a vakokat, akkor nem állna elő az a helyzet, hogy „vak vezet világtalant...”

vezte el őt. Egyébként meleg és őszinte barátságot tartott fenn II. Vilmos excsászárral, aki gyakran látta őt vendégül potsdami kastélyában.

Lord Lonsdale 17 esztendősen korábban elhagyta a Lowther-Castlet és felcsapott artistának. Először Svájcban működött hosszabb ideig, majd nagyobb európai turnéra indult, amelynek során két hónapig Budapesten is vendégszerepelt. Akkoriban azt mondták róla Budapesten, hogy vagyont elvesztette, letört ember, holott ez nem volt igaz, mert Lonsdale akkor is mérhetetlen vagyon ura volt és csak szeszélyből üzte mesterségét. Tíz évig tartott ez a vándor nomád élet, azután visszaköltözött az ősi kastélyba és igyekezett olyan arisztokratikus életet élni, ami a legregibb angol családok utolsó tagjához illik.

Öfelsége távirata a Hakoahnak

Az elmúlt napokban ünnepelte az aradi Hakoah sportegyesület fennállásának 10 éves jubileumát. Ez alkalommal üdvözlő táviratot menesztett Öfelségéhez. A Hakoah legmélyebb hódolatát kifejező táviratára most érkezett meg a válasz, amely a következőképen hangzik: „Öfelsége a király megbízott, hogy köszönetét tolmácsoljam a Hakoah sportegylet ünnepélye alkalmával küldött üdvözlő táviratáért. Dimitrescu, a király magántitkára”.

O Biró-összejövetel lesz csütörtökön este fél 7-kor a Gloria-CFR pályán, amely összejövetelre a B. T. elnöke, Bozsgán, biztos megjelenést kér.

Titokzatos haláleset Aradon

Rejtélyes körülmények között meghalt egy asszony. — Holnap boncolják fel holttestét.

Tegnap este Aradon a Darányi-uca 2. számú házban titokzatos körülmények között hirtelen meghalt Friedmann Izidorné, egy aradi pincér elvált felesége. Friedmanné 24 évig élt az urával, azonban az utóbbi időkben egyre gyakrabban történt veszekedés a házastársak között és két hónappal ezelőtt különváltak.

Az asszony közvetlenül a különválás után összeköltözött Nagy József 24 éves bádogos-sal. Friedmanné tegnap este hirtelen rosszul lett és néhány percnyi haláltusa után meghalt. Nagy József azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan Adamovici rendőrtiszt szállított ki a helyszínére dr. Luszt hatósági orvossal. Megvizsgálták a halottat, de a halál okát nem tudták kétséget kizáróan megállapítani. Dr. Luszt jelentette az ügyet az aradi ügyészségnek, mely elrendelte Friedmann Izidorné holttestének felboncolását. A boncolás szerdán délelőtt történik a felsőtemető halaházában.

SPORT KÖZLÖNY

Csalódást kellett

a magyar „Csikók” játéka

Zágráb—„Csikók” 1:1 (1:1)

Budapestről jelentik: Ma került lejátszásra a magyar profi válogatott második garnitúrájának az ugynevezett „Csikók” csapatának mérkőzése a zágrábi válogatott ellen a Hungaria-uti pályán. A mérkőzés 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. Az első félidőben egyenlő ellenfelek küzdöttek. A második félidőben, bár a magyar csapat kitűnő halvesora révén állandó fölényben van, eredményt mégsem sikerül elérniük, mert csatársora lehetetlenül és tehetetlenül játszott. A második félidőben egy 11-est Bihámi mellé rugott. A vezetést az első félidőben a zágrábi csapatnak sikerül megszerezni Hitrec révén, amit a magyar csapat csak 11-ből tud kiegyenlíteni Bihámi lövése által. A nemzetközi mérkőzés előtt két Magyar-kupa-meccs volt a következő eredménnyel: Budai „11”—DVTK 7:1 (2:1), Beszkárt—Vasas 4:1 (1:0.) Hatalmas meglepetés a Vasas súlyos veresége.

Kisorsolják a bajnokságot

A Vointa és az Egyetértés az első osztályban

Csütörtökön este a disztrikt helyiségében sorsolják ki az első osztályu bajnokságot. Ez a kisorsolás a Nemzeti bajnokság terve miatt húzódott el ilyen sokáig. A bajnoki szezon már vasárnap veszi kezdetét. Az első osztály létszámát valószínűleg az eddigi nyolcra, tízre emelik. Ez nagyon üdvös lesz, mert ezáltal a közönségnek több értékes bajnoki küzdelemben lesz része. Az eddigi nyolc helyezettben kívül, a bajnokság biztos résztvevője a most kitűnő formában lévő Vointa, de több, mint valószínű, hogy a legregibb másodosztályu együttes, az Egyetértés is az első osztályu bajnokságban fog küzdeni. Mind a két csapat besorozása nyeresége lenne sportéletünknek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Tévesen értelmezett rendelet az iparigazolványok kiállításáról

Uj intézkedés, amely tisztázza a problémát — Nem a kereskedelmi és Iparkamarák állítják ki az Iparigazolványokat

A cégbejegyzésekről szóló új törvény intézkedéseinek értelmében a törvénytől helyett a cégbejegyzést ezentúl a Kereskedelmi és Iparkamarák külön a célra alakított hivatalai végzik. A törvény azonban nem tartalmaz pontos utasításokat arra vonatkozólag, hogy a cégbejegyzés megtörténte után az iparigazolványt melyik hatóság adja ki. A Kamarák álláspontja általában az volt, hogy a cégbejegyzéssel együtt az iparigazolványok kiállításának hatásköre is a Kereskedelmi és Iparkamarákra hárul át.

A vélemény erre vonatkozólag az iparosság körében megoszott és az ipartestületek kitartottak amellett, hogy az iparigazolványokat továbbra is **talán a főszoigabiróság**, míg a rendezett tanácsú városokban az elsőfoku iparhatóság állítja ki. Így tehát teljes bizonytalanság fejlődött ki a kérdés körül és maguk az illetékes hatóságok sem tudták, hogy tulajdonképpen jogukban áll-e iparigazolványokat kiállítani.

A helyzetre most végre a temesvári kerületi igazgatóságnak egy rendelete vetett fényt, amely *Peter Iulian dr.* aláírásával a kerületi igazgatóság hivatalos lapjában 1409—1931. sz. alatt jelent meg. A rendeletben a kerületi igazgató felhívja a főszoigabiróságok és az elsőfoku iparhatóságok figyelmét arra, hogy a *Monitorul Oficial* ez évi 84-ik számában megjelent *cégbejegyzési törvényt tévesen magyarázták* és hogy az iparigazolványokat továbbra is a főszoigabiróságoknak, valamint az elsőfoku iparhatóságoknak kell kiadniuk. A rendelet megemlíti azt is, hogy az 1884-es tizenhetedik törvény cikk intézkedik így és ezt a törvényt még nem helyezték hatályon kívül, aminek következtében annak intézkedései még most érvényesek.

A kerületi igazgatósági rendelet alapján tehát tisztázódott a helyzet az iparigazolványok kiállítása körül és azokat az eddigi uzushoz hiven továbbra is a főszoigabiróságok és az elsőfoku iparhatóságok fogják kiállítani.

Nem vált be a gabonamonopólium Jugoszláviában

Az állam hatalmas összegeket fizet rá akciójára. Nincs pénz és bonokkal fizetik a búzát

A jugoszláv gabonamonopólium körül bajok vannak és szinte napról-napra érkeznek a riasztó hírek a jugoszláv piac felől. Azok a nehézségek, amelyek most a jugoszláv gabonamonopóliumnál, illetve államilag szubvencionált kivitelű részvénytársaságnál felmerültek, bizonyítják, hogy az ilyen súlyos problémákat, mint a gabonaexport kérdését, nem lehet monopóliummal megoldani. *A gabonamonopóliumról előállított bajok következtében menesztették a lülsádból az intézmény vezetőjét is.*

Mint most kiderült, a jugoszláv állam általában hatalmas összegeket fizetett rá arra az akciójára, mellyel sikerült a jugoszláv búzaár színvonalát magasán tartania. Mialatt 160—170 dinárral tartotta az árnívót, az alatt 50—60 dinárnál effektíve többet nem tudott elérni búzájáért. Ezek a ráfizetések felemésztették az előirányzott összegeket és néhány héttel ezelőtt a monopól megkezdte a bonokban való fizetést, ami azt jelenti, hogy a jugoszláv állam ma már ugyszólván csak bonokban fizet a gazdáknak, ellenben készpénz nem áll rendelkezésére. A gazdák tele vannak bonokkal, amelyeket nem tudnak pénzre váltani. Ez az állapot magától értetődően áresést idéz elő a jugoszláv piacon, mivel a gazdák egymást licitálják lefelé az árakban, ha arról van szó, hogy valaki készpénzt ígér a búzáért.

A jugoszláv gazdatársadalom most megkezdett irigykedéssel tekint Románia felé, ahol

a prémium bevezetése átmenetileg mégis csak hozott megoldást anélkül, hogy ennek akár az állam, akár a gazdaközönség jelentékenyebb kárát vallotta volna. Románia mindenesetre abban a szerencsés helyzetben van, hogy a dűmgingárak mellett is, de legalább piacot tudott találni a búzájának, míg Jugoszlávia viszont minden gabonacikkével elszigetelten áll a vásárlópiacok előtt.

— A kolozsvári mentősorsjáték nyerő számai. A kolozsvári mentősorsjegyen háromszáz lejt a következő számok nyertek: 25 50 171 298 302 480 693 1089 1576 2552 2716 3717 4304 5043 5332 5683 5727 5983 6027 7599 7822 8074 8593 8942 9028 9043 9086 9240 9354 9752 10902 10930 12078 14549 14669 17705 20937 23654 29716 31757 33036 33462 35760 40637 40649 43097 45573 47104 48639 50783 51040 51207 75687 56304 60239 62051 70075 70647 73110 73428 74987 75087 76050 80798 81622 81777 81889 82031 85267 85353 85514 90198 90731 90825 91020 93289 94100 100014 104794 107022 110007 110238 110991 111111 114157 117043 118016 120656 120755 124129 127000 129853 130499 135709 140174 140600 140711 146488 146836 149087.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Rádió műsor.

SZERDA, SZEPTEMBER 9.

Bucaresti, 13. Gramofon, 13.50. Gramofon, 18. Rádió zenekar. Vegyes és román zene. 20.20. Gramofon, 21. Löbel Elvira zongoraművész játék, 21.45. Zenés jelenet. 22.15. Theodorescu hegedűművész játék. — Budapest, 9.15. Az Országos Postászenekar hangversenye. 12. Déli harangszó. 5.25. Vörös Károly és cigányzenekarának hangversenye. 6.30. Olasz nyelvoktatás (Gallerani Bonaventura) 7. Remélhetük-e jobb világot? Zilahy Lajos előadása. 7.30. Klasszikus operettrészetek. 9.15. Zongora-hegedű szonáták. 10.10. Mész Ferenc dr. németnyelvű előadása: Olympia, Reiseerinnerungen. Utána: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 11.30. Gramofon, 12.40. Wolfsthal zenekar. 16. Hangverseny. 17.15. Régi kamarazene. 19.25. Szórakoztató zene két zongorán. 20. Aria est. 21.25. Gramofon, 22.25. Hügel zenekar. — Belgrád, 11.35. Gramofon, 12.45. Déli zene. 17. A Radivojevics népzenekar játék, 17.30. Szórakoztató zene. 21. Gramofon, 21.20. Huszár Mária zongoraművész játék. — Berlin, 16.30. Szonátahangverseny. 19.10. Szórakoztató zene ujonnan megjelent művekből. 21.10. Rádiózenekar. 0.30-ig tánczene. — Brüsszel, 20. A Pro Musica magyar vonósnégyes hangversenye. Haydn és Frid vonósnégyes. — Langenberg, 20.45. Szimfonikus hangverseny. Havemann Gusztáv hegedűművész közreműködésével. 23-tól 24-ig kávéházi zene. — Milano, 20.45. Valente: A gránátosok című operettje. — Páris, Radio-Paris, 20. Wagner: Tannhauser operája előadása gramofonon.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 10.

Bucaresti, 13.00. Gramofon, 18.00. Motzold-zenekar. 20.20. Gramofon, 21.00. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 21.45. Rosca I. dalestje. 22.15. A rádiózenekar Brahms II. szimfóniáját játssza. — Budapest, 9.15. A 2. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. A rádió házikvartettének hangversenye. 4.00. „Ahol a tengeri só születik”. Szerkesztő László dr. előadása. 5.30. Hangverseny. 6.40. Szabó Mária elbeszélése. 7.15. Angol nyelvoktatás. 7.45. Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. 8.45. Kiss Ferenc előadástje. 9.45. Balettrészetek. 11.00. Gramofonhangverseny. — Bécs, 11.30. Cerdazenekar. 13.15. Gramofon, 19.40. Wacek-zenekar. 22.00. A Pauscher-zenekar tánczenéje. — Belgrád, 11.35. Gramofon, 12.45. Déli zene. 16.00. Gramofon, 17.00. Fuvókverseny. 17.30. Népdalok. 18.00. Kávéházi zene. 22.50. Rádiózenekar. — Berlin, 16.30. Zongoraverseny angol szerzők műveiből. 18.40. Balog Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 21.00. Kabaré. — Heilsberg, 16.15. Szórakoztató zene. 18.30. Alberto Castagnoli olasz dalokat ad elő. 19.55. Oberlini táncest. 21.00. Kabaré. — Milánó, 17.00. Gramofon, 19.15. Könnyű zene. 20.45. Wagner: Lohengrin című operájának közvetítése. — Prága, 17.10. Gramofon, 19.05. Milinovsky fuvószenekar játék, 20.10. Szimfonikus zene Karlsbadból.

NYILTTÉ.

Érővél alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Özv. Veres Imréné született Hégyoly Zsuzsána a vigasztalan gyásztól porig sújtottan tudatja, hogy a leggyöngédebb férj, a legjobb apa, nagypapa és rokon, a mindenkitől szeretett igaz jó ember,

Veres Imre

életének 75-ik, boldog házasságának 52-ik évében f. hó 8-án reggel hirtelen elhunyt.

Az Isténben boldogult földi maradványait f. évi szeptember hó 9-én délután 5 órakor fogjuk Str. Miron Costin (v. Leiningen-u.) 9. sz. gyászházából a református egyház szertartása szerint történt beszterelés után a felső temetőben levő családi sírkertben az örökös pihenésnek átadni.

Émléke örökké áldott legyen!

Aradi, 1931. szeptember 8.

Özv. Hinter Ferencné szül. Veres Zsófia, Veres Juliánna, Serényi Rudolfiné szül. Veres Mária, Veres Zoltán, Huszár Mátyásné szül. Veres Eszter gyermekei. Serényi Rudolf, Huszár Mátyás vejei. Veres Zoltánné szül. Herold Medea menyje. Serényi Irénke, Magduska, Ibolyka, Mészáros Mancika, Irénke, Veres Lacika unokái és az összes rokonság.

Hirdessen

a 46 éve fennálló

Aradi
Közlönyben

Megkezdődött az utószezon

MENYHÁZÁN

Ezen a csodálatos fekvésű fürdőhelyen rendkívül olcsó feltételek mellett nyerheti vissza egészségét és kipihenheti fáradalmait.

Lakás és háromszori étkezés naponta 130 L.

Az „Aradi Közlöny” előfizetői részére 50%-os fürdőkedvezmény!

OLCSÓ ISKOLAHÉT

Az iskolai év kezdetén a tanulók szükségleteiket legjobban az alanti cégeknél szerezhetik be:

Iskolakönyvek,
Iskolakották,
Író- és rajzszerk
leszállított áron

Oláh Sándor és Tsa
könyvkereskedésben Minorita-palota,
Tanítóknak árengedmény.

Gyermekharisnyák,
Kötött árak,
Gyapjufonalak

legolcsóbb bevásárlási
forrása

Weisz és Benjámín
Arad, Bul. Reg. Maria 8.

Esőernyőt

legolcsóbban

a készítőnél vehet

Transilvania-Ernyőáruház,

Fischer Eliz-palota. — Javításokat és behuzásokat vállalunk.

Öltöny, Trench-coat, télikabát, bőrkabát,
isk. öltönyök, előírás szerint.

Minden darab saját készítmény. Nem gyári munka.

MUZSAY-nál, színházzal szemben

Rádióamatőrök alkatrésze-
ket és lámpákat legolcsób-
ban

GELLER-RADIO-
nál Str. Bratianu 7. szerezhetik be.

Őszi idényre erős és tartós
gyermekcipők
Czernóczky

cipőüzletében szerezhethők be

Saját munka:

Férfi cipő erős boxbőrrel ... 380 lejtől.
Női cipő ... 300 lejtől.
Trotteur női cipő m. színben 395 lejtől.

„METEOR” könyv-, papir- és kegyeszer üzlet

A katolikus zárdában szükséges tankönyvek, füzetek, rajzeszközök és írószerek a legolcsóbb áron. Templomi kegyeszer nagy választékban Str. Bratianu (Weitzer-u.)

Szenzációs olcsó árak! Női szettterek 75 lejtől! Gyermek szettterek 65 lejtől! Női kabatok 275 lejtől! Reformnadrág 1. 35 lejtől! Patent harisnyák 12 lejtől! Cérna patent harisnyája 1. 28 lejtől! Selyem- vagy cérnahraridnya 95 lejtől! Női sucsó harisnyája v. férfi zokni 12 lejtől! Férfi zokni mintás 1. 19 lejtől! Férfi magas harisnyája 35 lejtől! Téli macó alás 1. 55 lej! Női cicaé btkesztyű 85 lejtől! Szarvasbőr kesztyű 165 lejtől! Nappa bőrkesztyű 135 lej! — **Uj üzlethelyiségemben új árak!**

Bogyó A. Strada Eminescu elején, Fischer üvegüzlet mellett.

Diákfelszerelések:

Kapható:

Drogueria „CITY” Parfumeria
E. ZEINER Arad, Bul. Reg. Maria 26

Hajkefe
Fogkefe
Körömkefe
Fésű
Fogoróm
Szappan

mindez csak

Lei 165.—

A legjobb, pontos és prima szerkezetű órákat legelőnyösebben
szerez-
heti be **Csáky órás, ékszerésznél Arad,**
a lutheránus templommal szemben. Elsőrangú óra s ékszerjavítások garanciával

ALAPITVA 1876.

TELEFON 126.

BLOCH H.

papirkereskedés könyvnyomda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás mindennemű írószerek és iskolai felsze-
relésekből.

Töltőtollak és zsebceruzák nagy választékban.

Fényképezőgépek és fotocikkek nagyraktára

ALAPITVA 1876.

TELEFON 126.

Kelmefestő

legszébben fest és tisztít
őszi női és férfi ruhát, férfi-
gallérok fényezését vállalja:

KREBS,

v. Deák F.-u. 1.
v. Boros Béni-
tér 51. szám.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS.

NAGYON CSINOS kis pajtást keresek,
vajjon találko-e egyet, ha igen, úgy ir-
jon a kiadóhivatalba. „Figyelmes” jel-
igére és a lapban jelezze. 3028

ISMERETSÉGÉT keresem egy komoly
fiatalembernek házasság céljából. Vá-
laszt „Egyszerű” jelígre az Aradi Köz-
löny kiadójaiba kérek.

ALKALMAZÁS.

INTELLIGENTBS deutsches Fräulein wird
gesucht, die einen 8-ten Elementarschüler
in der rumänischen Sprache korreptie-
ren kann. Klavierspielende bevorzugt.
Melden, Mittwoch nachmittag von 5-7,
bei Antal Hegedüs, Arad, Str. Bucur 18.
3022

KÖTÉLGYARTO segédet keresek. Pantin
Valér, Arad, v. Kasza-uca 61. 3020

ELLÁTÁS.

DIÁKLEÁNYOK uriháznál olcsón első-
rendű ellátásra felvételnek. Ugyanott bu-
torozott szoba fürdőszobával október 1-re
kiadó. Megtekinthető d. u. 1-4-ig. Cim
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó.
Bővebbet: v. Andrásy-tér 19., a ház-
mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren
kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BÉRZSER FOTELOK, sekretéres emód,
férfi bunda és öltönyök, pézsmahas bun-
da, íróasztalok, szőnyegek, storeok, fest-
mények, tükrök, vas és faágyak, rollós
írárszekrény, kredenc, komplett szobabe-
rendezések, Biedermayer szalon, hinta-
szék, zongorák, hegedűk, disztárgyak,
imazsámoly, mosdókészlet stb. eladók.

SALGÓNÉ bizományi üzlete,
Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

**Őszi ruhákat és felöltőket legszebben
fest, tisztít
KNAPP modernül beren-
dezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.**

Egy nagyon szép

modern ebédlő

elutazás miatt sürgősen, olcsón eladó.
Megtekinthető: Str. Poamna Balasa (De-
meter-uca) 69. sz. 3021

Egy üzemképes

Fordteherautó ELADÓ.

Ugyanott vasredőny, ajtó és kirakat, épü-
let gerendák. Cim az Aradi Közlöny ki-
adóhivatalában. 2961

KÜLÖNFÉLEK.

OLCSÓN ELADÓ komplett háló, fél háló,
ágynemű, tollnemű, lámpa és egyéb há-
tartási cikkek, ugyanott kiadó különbe-
járatu butorozott szoba, fürdőszobával.
Megtekinthető d. u. 1-4-ig. Ugyanott
szőnyegjavító leány kerestetik azonnalra.
Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev.
Reg. Maria 24.